

Emnenr. 80

Fylke: Finnmark

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Nord-Varanger-Vadsø

Emne: Husråd og Hjeringsråd

Bygdelag.

Oppskr. av: G. A. Lilleeng

Gard:

(adresse): Vestre Jakobselv

G.nr. 1 Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

Samlet gjennom artiere og delvis utgjitt

B. Eller om den er etter andre heimsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Optegnet under mitt virke som lærer i Tanadalen og Varanger

SVAR

- 1 Tidsånden og maskinalderen har for en del skadet synet på den.
- 2 Smittsomme sykdomme antok man blev påført av onde mennesker
- 3 Pulverisert sævelort blev brukt på brann-sår. Smittsomme sykdomme blev bekjempet ved å slå tjære over ilden og innåndet den derav utviklede røyk. For mangel av tjære blev eierer med bar anvendt. Da dyvelsdrek blev å få blev den flittig røykt i pipen. Uttrekk av tobak på brennevin, blanding av pepper og kanel men noen brukte kvannerot. Reinmarg blandet med tretjære blev anvendt mot frostskade, sår og byld.
- 4 De var berøende også hos mindre bemidlede
- 5 og blev lænt hos hverandre hvis strenges
- 6 } Utgår
- 7 }
- 8 Røyktes i pipen blandet med tobak
- 9 Kvinner samlet kvannerot om sommeren
- 10 Flytende kokte medesiner blev opbevart i flasker og ellers i kister og skap
- 11 Dyvelsdrek
- 12 Gjigtsmurning kokt av hündeskroff kr 5.- pr flaske
- 13 Munnlige overleveringer
- 14 Såvidt vites ingen

15 Namadene anvendte ekstramentene sine i naturlig ly tilstand på verksår og byld. Når materie dannelsen tok slutt renses de særet med urinen sin. Mindre øienskader blev helbredet ved å strø pulverisert sukker, farin inn i øiet. Gultøtt kurerer man ved å la den lidende fortære 9 lūs som skulde svelges med brødbit. Star i øyet (småite) helbredet man ved å bringe 3 lūs i det syke øie.

II

- 16 Begge dele
- 17 Funnvandrede finner og fra forskjellige kanter av landsdelen
- 18 Nevnt ovenfor
- 19 Helst eldre personer
- 20 Vites ikke
- 21 Med født evne
- 22 Ingen av delene
- 23 Når det kom folk som trengte hjelp
- 24 Klienten bestemte selv hvad han gav, og hvor meget han eller hun hadde råd til det.
- 25 Ingen slags samarbeide med disse
- 26 Vanligvis ikke
- 27 Ikke her i distriktene
- 28 Utgår klar selv som 12 års gutt i 1895 vart hos en gammel kone Klovvan mor i Vadsø som ved hjelp av rent vann i en kopp som hun smurte på min hinn som var befestet med eksem muntende uforståelige ord (ritual) Kinnen blev en ikke derefter frisk og er det fremdeles.
- 29 Klovvan mor brukte rent vann. Det gjør også Sjørøer samt nulevende og virkende Fvar Unsgård.
- 30 - 31 - 32 - 33 - 34 Utgår og 35
- 36 Rinnende vann fra kilde, bekk, elv og vann spring og var ikke gjemt

- 37 Vites ikke
 38 Fvar Unsgård Vadso er viden kjent
 39 Areladning med spesielt innrettet jern
 var brukt av Sigfrid Dørmønen og N. Nikuma
 for århundre skifte
 40 Hos bygdesmed
 41 Kjenner ikke til
 42 Areladning nevnt 39. Siste koppsetter
 Amanda Reisenen døde 1959, 90 år gammel
 43 Kåhorn og barberkniv
 44 Kjenner ikke dertil
 45 Ridical messige blodstansninger er
 tidligere utøvet.
 46 Såvidt vites ikke
 47 Kjenner ikke dertil
 48 Har ikke hørt derom
 49-50-51-52-53 Utgår.

Fvar Unsgård Vadso hadde ca 2000
 besøkende 1959 som alle erkjenner
 å være blitt hjulpet av ham som
 begynner sin gjerning alltid med
 ordene: "I Jesu navn". Det er kun et
 vann glass han har for hånden som også
 klienten med innvortes feil får drikke